

FORUM

25 Mayıs Cuma 2007

Vergi kaçıranlara hak veren de var

İSMMMO'nun araştırmasına göre, firmaların yüzde 57'si vergi kaçırmayı hırsızlık olarak tanımlarken, yüzde 21'i kurnazlık olarak tanımlıyor. Firmaların yarısı vergi kaçıran meslektaşlarını hem eleştiriyor hem de hak veriyor

İstanbul Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'nın (İSMMMO) araştırmasına göre, firmalar, vergileri girişimciliğin önündeki en büyük engel, bireyler de "haraç" olarak yorumluyor. İSMMMO'nun "Vergiye Karşı Mükellef Davranışları Araştırması"na göre, yüksek vergilere tepkiler artıyor. İstanbul Üniversitesi İktisat Fakültesi Maliye Bölümü'nden Yrd.Doç.Dr. Binhan Elif Yılmaz ve Araş. Gör. Murat Şeker tarafından hazırlanan araştırmaya göre mükellefler vergi kaçırmayı hırsızlıkla özdeşleştirirken, deneklerin yarısı vergi kaçıran meslektaşlarını hem eleştirdi hem de hak verdi.

İktidardaki parti tepkide belirleyici

Gelir vergisi mükelleflerin yüzde 44'ü "siyasi görüşlerini yansıtan partilerin iktidarı" döneminde, vergiye tepkilerin arttığını bildirdi. Tepkinin azaldığını belirtenlerin oranı da yüzde 30.5 olurken, yüzde 25'i de kısmen etkili olduğunu kaydetti. Kurumlar vergisi mükellefi firmalarda ise bu oran, sırasıyla yüzde 38, yüzde 36, yüzde 26 oldu. Raporda, vergilerin mükellef açısından satın alma güçlerini azaltan bir yük olarak algılanması dikkat çekti. Bütçe gelirlerinin üçte birinin ve toplam vergi gelirlerinin yüzde 41'inin toplandığı İstanbul'da 1000 denekle yapılan anket çalışmasının sonuçları şöyle:

● Stopaja tabi gelir vergisi mükelleflerinin yüzde 59'u için devleti vergi ile, yüzde 28'i denetim, yüzde 9'luk kısmı da ceza ile özdeşleştirildi. Yüksek gelirli denekler için "devlet" kelimesi daha çok denetimi ifade ederken, aşağı ücretin altındakiler için aynı görüşün geçerli olmadığı ortaya çıktı.

● Gelir düzeyi yüksek ve düşük olanların dörtte biri devletin esas gelir kaynağının özelleştirme olması gerektiğini söylüyor. Devletin borçlanarak ve para basarak gelir elde etmemesi gerektiği vurgulanıyor. Firmaların yüzde 67'si devletin normal gelir kaynağı olarak vergi toplaması, yüzde 3'ü borçlanması, yüzde 1'i para basması, yüzde 29'u da özelleştirme yaparak gelir toplaması gerektiğini düşünüyor.

Vatandaşlık görevi diyen de var

● Vergi, araştırmaya katılan stopaja tabi bireylerin yüzde 31.3'ü için bir vatandaşlık görevi, yüzde 26.8'i için yasal ve zorunlu bir ödeme, yüzde 23'ü için kamu hizmeti karşılığı, yüzde 2.6'sı için bir maliyet unsuru, yüzde 4.1'i için girişimciliğin önündeki bir engel ve yüzde 10.8'i için de haraç anlamına geliyor.

● Firmalar vergiyi girişimciliğin önünde engel olarak görüyor. Vergi kelimesini "haraçla" bağdaştıran deneklerin arasında



Stopaja tabi bireylerin yüzde 10.8'i için vergi haraç anlamına geliyor

bireylerin payı, firmalara göre daha fazla oldu. Kamu harcamalarının Türkiye gerçeklerini yansıtmadığı belirtilirken, vatandaş borç faizlerinin ardından savunma harcamalarını yüksek buluyor. Denekler sosyal güvenlik, eğitim-sağlık, altyapı ve kültür-turizm harcamalarının çok düşük düzeyde gerçekleştiğini düşünüyor.

● Türkiye'de bütçe gelirlerinin içinde payı en yüksek olan vergi yüzde 27 ile ÖTV. Bunu yüzde 19 ile gelir vergisi, yüzde 10 ile KDV, yüzde 9 ile kurumlar vergisi ve yüzde 2 ile Motorlu Taşıtlar Vergisi izliyor.

● Stopaja tabi bireyler vergi oranlarının artırılması karşısında yüzde 41'i tüketimini kısmayı, yüzde 29.1'i vergisini tam ve zamanında ödemeye devam etmeyi, yüzde 12.5'i çalışmamayı, yüzde 8.7'si tasarrufunu kısmayı ve yine yüzde 8.7'si eski yaşam standardına kavuşmak için daha çok çalışıp, ek iş bulmayı tercih edeceğini açıklıyor.

● Firmaların yüzde 57'si vergi kaçırmayı hırsızlık olarak tanımlarken, yüzde 21'i kurnazlık, yüzde 15'i, normal sıradan bir olay, yüzde 7'si göz ardı edilebilecek bir suç olarak görüyor. ■ ANKA